

Samling af Afgørelser

Sag C-298/22

**Caixa Geral de Depósitos SA,
Banco Português de Investimento SA (BPI),
Caixa Central de Crédito Agrícola Mútuo CRL,
Banco Santander Totta SA,
Banco Comercial Português SA,
Banco BPN/BIC Português SA,
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA, filialen i Portugal,
Barclays Bank Plc,
Caixa Económica Montepio Geral - Caixa Económica Bancária SA,
Unión de Creditos Inmobiliarios SA - Estabelecimento Financeiro de Crédito SOC og
Banco Espírito Santo SA, under likvidation
mod
Autoridade da Concorrência**

(anmodning om præjudiciel afgørelse
indgivet af Tribunal da Concorrência, Regulação e Supervisão)

Domstolens dom (Femte Afdeling) af 29. juli 2024

»Præjudiciel forelæggelse – konkurrence – karteller – konkurrencebegrænsning – forbuddet mod karteller – artikel 101 TEUF – aftaler mellem virksomheder – konkurrencebegrænsende formål – udveksling af oplysninger mellem kreditinstitutter – oplysninger om forretningsbetingelser og produktionstal – strategiske oplysninger«

1. *Karteller – konkurrencebegrænsning – bedømmelseskriterier – sondring mellem konkurrencebegrænsende formål og konkurrencebegrænsende virkning – konkurrencebegrænsende formål – tilstrækkelig skadelig – tilstrækkelig konstatering (Art. 101, stk. 1, TEUF)*

(jf. præmis 33, 35 og 36)

2. *Karteller – konkurrencebegrænsning – bedømmelseskriterier – indholdet af og formålet med et kartel og den økonomiske og retlige sammenhæng for kartellets udvikling – sondring mellem konkurrencebegrænsende formål og konkurrencebegrænsende virkning – aftaleparternes hensigt om at begrænse konkurrencen – ikke-nødvendigt kriterium – overtrædelse med konkurrencebegrænsende formål – tilstrækkelig skadelig – bedømmelseskriterier – behov for at undersøge virkningerne af den konkurrencebegrænsende adfærd på konkurrencen – foreligger ikke (Art. 101 TEUF)*

3. *Karteller – samordnet praksis – begreb – koordinering og samarbejde uforenelig med hver virksomheds forpligtelse til selvstændigt at fastsætte sin markedsadfærd – udveksling af fortrolige og strategiske oplysninger mellem kreditinstitutter – udveksling vil kunne fjerne tvivl om den påtænkte adfærd hos de pågældende virksomheder – konkurrencebegrænsende formål – nødvendigt at påvise, at deltagerne i udvekslingen har taget hensyn til oplysningerne – foreligger ikke (Art. 101, stk. 1, TEUF)*

(jf. præmis 44-57, 63, 64, 66, 70-72, 75-77, 79, 81, 84, 85 og 88)

Sammendrag

I forbindelse med en anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Tribunal da Concorrência, Regulação e Supervisão (ret i første instans i sager om konkurrence, regulering og tilsyn, Portugal) traf Domstolen afgørelse om betingelserne for, at en »selvstændig« udveksling af oplysninger, dvs. en udveksling, som ikke er accessorisk i forhold til en konkurrencebegrænsende samordnet praksis, kan kvalificeres som havende et »konkurrencebegrænsende formål« som omhandlet i artikel 101, stk. 1, TEUF.

I det foreliggende tilfælde konstaterede Autoridade da Concorrência (konkurrencemyndighed, Portugal, herefter »konkurrencemyndigheden«), at flere kreditinstitutter havde overtrådt de nationale konkurrenceregler og artikel 101 TEUF, idet de fra maj 2002 til marts 2013 havde deltaget i en samordnet praksis, der havde til formål at begrænse konkurrencen på markedet for lån til finansiering af fast ejendom, markedet for forbrugslån og markedet for lån til virksomheder.

Denne samordnede praksis bestod i en »selvstændig« udveksling af oplysninger om de gældende, aktuelle og fremtidige vilkår for kredittransaktioner, bl.a. rentespænd og risikovariabler, samt om individuelle produktionstal for deltagerne i denne udveksling.

Ved afgørelse af 9. september 2019 pålagde konkurrencemyndigheden derfor nævnte kreditinstitutter en sanktion i form af en bøde. Størstedelen af kreditinstitutterne anlagde sag til prøvelse af denne afgørelse ved den forelæggende ret.

Den forelæggende ret fandt, at denne udveksling af oplysninger, som var foregået på markeder med en høj koncentration og adgangshindringer, var egnet til at bidrage til at mindske det kommercielle pres og usikkerheden i forbindelse med konkurrenternes strategiske adfærd på markedet, hvilket kunne føre til en uformel samordning, som begrænsede konkurrencen, og besluttede derfor at spørge Domstolen, om en sådan udveksling var forenelig med artikel 101 TEUF.

Domstolens bemærkninger

Indledningsvis bemærkede Domstolen, at udveksling af oplysninger mellem konkurrenter kan udgøre en begrænsning af konkurrencen, herunder et konkurrencebegrænsende formål, som omhandlet i artikel 101, stk. 1, TEUF, såfremt denne udveksling henhører under en form for samordning, der af selve sin art skal anses for at være skadelig for de normale konkurrencevilkår i den pågældende udvekslings sammenhæng.

Med hensyn til indholdet heraf indebærer dette først og fremmest, at denne udveksling har kendetegn, som knytter den til en form for samordning mellem virksomheder, der kan skabe konkurrencevilkår, som ikke svarer til de normale vilkår på det pågældende marked. Normale konkurrencevilkår på et marked forudsætter en vis gennemsigtighed i forhold til den situation, der i øjeblikket er fremherskende på dette. Det er nemlig kun på denne betingelse, at et marked kan være effektivt. Gennemsigtighed mellem de erhvervsdrivende vil, i hvert fald på et ikke-oligopolistisk marked, således skærpe konkurrencen mellem leverandørerne. For at et marked fungerer på normale vilkår, skal enhver erhvervsdrivende derimod uafhængigt tage stilling til den politik, som den pågældende vil føre på det fælles marked, og bør desuden være usikkerhed med hensyn til i det mindste tidspunktet for, omfanget af og fremgangsmåden i forbindelse med konkurrenternes fremtidige tilpasning af adfærden på markedet.

Hvad derefter angår den sammenhæng, hvori den pågældende udveksling af oplysninger indgår, er det nødvendigt, at enhver samordning, der har kendetegn, som ligner nævnte udvekslings kendetegn, under omstændigheder som nævnte udveksling kun kan medføre konkurrencevilkår, som ikke svarer til normale vilkår for det pågældende marked, henset til arten af de pågældende varer eller tjenesteydelser, de reelle vilkår for markedets funktion og opbygningen heraf.

Med hensyn til det »tilsigtede målområde« for nævnte udveksling kan denne udveksling have et konkurrencebegrænsende formål, hvis den, selv om den ikke formelt fremlægges således, at den forfølger et konkurrencebegrænsende formål, henset til sin form og den sammenhæng, hvori den indgår, ikke kan forklares på anden måde end som en forfølgelse af et formål, der er i strid med et af elementerne i princippet om fri konkurrence.

Heraf følger, at eftersom enhver erhvervsdrivende fortsat skal være usikkerhed med hensyn til de øvrige deltageres fremtidige adfærd på nævnte marked, kan en udveksling af oplysninger, som gør det muligt at fjerne en sådan usikkerhed, følgelig anses for at henhøre under en form for samordning mellem virksomheder, som af selve sin art er skadelig for de normale konkurrencevilkår.

Det er i denne henseende end ikke nødvendigt at godtgøre, at de udvekslede oplysninger i den sammenhæng, hvori denne udveksling er foregået, kun kan foranledige deltagerne, som er rimeligt aktive og økonomisk rationelle, til stiltiende at følge en og samme tilgang med hensyn til et af de parametre, på grundlag af hvilke der konkurreres på det pågældende marked.

Det er nemlig tilstrækkeligt, at de udvekslede oplysninger dels er fortrolige, dvs. at de ikke allerede er kendt af alle erhvervsdrivende, der er aktive på det pågældende marked, dels er strategiske, dvs. i kombination med andre oplysninger, som deltagerne i en udveksling af oplysninger allerede har kendskab til, eventuelt kan afsløre den strategi, som visse af disse deltagere vil gennemføre i forhold til et eller flere af de parametre, på grundlag af hvilke der konkurreres på det pågældende marked.

Begrebet »strategiske oplysninger« er nærmere bestemt et bredt begreb, der omfatter enhver oplysning, som de erhvervsdrivende ikke allerede har kendskab til, og som i den sammenhæng, hvori en sådan udveksling sker, kan mindske usikkerheden hvad angår de øvrige deltageres fremtidige adfærd i forhold til det, der som følge af de pågældende varer eller tjenesteydelsers art, de reelle vilkår for markedets funktion og opbygningen heraf udgør et eller flere parametre, på grundlag af hvilke der konkurreres på det pågældende marked.

Når de udvekslede oplysninger ikke vedrører det forhold, at deltagerne i denne udveksling har hensigt om at ændre adfærd på det pågældende marked, men aktuelle eller tidligere faktiske omstændigheder, kan disse oplysninger ligeledes anses for at være strategiske, hvis en deltager i udvekslingen med tilstrækkelig præcision heraf kan udlede den fremtidige adfærd for de øvrige deltagere i denne udveksling eller deres reaktioner på en eventuel strategisk bevægelse på markedet.

På denne baggrund bemærkede Domstolen, at en udveksling af oplysninger mellem konkurrerende kreditinstitutter, som er foregået på markeder med en høj koncentration og adgangshindringer, og som vedrører de gældende betingelser for transaktioner, der gennemføres på disse markeder, skal kvalificeres som havende et konkurrencebegrænsende formål, bl.a. når de vedrører de strategiske oplysninger om de fremtidige hensigter for de øvrige deltagere i denne udveksling med hensyn til et af de parametre, på grundlag af hvilke der konkurreres på nævnte markeder.